

De kronieken van Utweghè

Duivelsklauw

Marie Bartholomé

Visioen

Met veel kabaal vloog een nachtzwaluw over de appelboom. Het lawaai verjoeg een vleermuis die verschrikt de duisternis in fladderde. Jannes spitste zijn oren en luisterde naar het vreemde gezang van de vogel. Naast hem lag Stijn te slapen; hij slikte en prevelde een paar onverstaanbare woorden. Jannes draaide zich op zijn zij en keek door het raam van de boomhut naar buiten. In het donker tekenden de bladeren zich zwart af tegen het nachtelijk blauw van de hemel. Wat was het voor vogel? Waar was hij gebleven? Zou hij op een van de takken zijn neergestreken? Enkele wolken dreven uiteen en even later zag hij de zilveren maan tussen de sterren staan. Het kille licht speelde met het gebladerte van de appelboom. Jannes' blik gleed naar een schaduw naast het raam waarin een jonge vrouw verscheen. Ze droeg een pasgeboren kind in haar armen en deinsde terug voor een gedaante in een haveloze mantel. De wijde kap, die ver over het voorhoofd was getrokken, verborg het gelaat en uit de rafelige mouwen staken bleke, klauwachtige handen. De vrouw gilde en klemde het kind stevig tegen zich aan toen de gedaante vooroverboog en haar bij de haren wilde grijpen. Plotseling was de vrouw verdwenen en draaide de gedaante zich om.

Jannes verstijfde. Onder de kap zag hij een uitgemergeld gelaat met de vale, asgrauwe kleur van de dood. In de holle kassen priemden twee pekwarte ogen die hem vijandig aankeken. Nog intenser werd de blik, nog vuriger de ogen: ze fonkelden kwaadaardig, boorden zich in de zijne en hielden hem gevangen.

'Duivelsklauw?' fluisterde een stem. 'Duivelsklauw, waar ben je?' Jannes schokte, zijn hele lijf trilde, het koude zweet brak hem uit. Had hij een visioen gehad? Of was het een nachtmerrie geweest? Hij wist het niet meer. Jannes huiverde en kroop dieper zijn slaapzak in. Ergens krijste een kat en blaften een stel honden in een achtertuin. Zou hij Stijn wakker maken? Of de ladder af klauteren en stilletjes het huis in sluipen? Een slok water drinken en in zijn eigen bed gaan liggen? Jannes zuchtte. Nee, beter van niet. Nee, het was beter om in de boomhut te blijven en naar de dieren te luisteren. Met een beetje geluk viel hij snel weer in slaap.

Grint op Zand

Madelief Zommervogel gaf haar piepende wekker een mep, veerde op en sprong uit bed. Ze nam een douche, droogde zich af en kamde met haar vingers piekjes in haar zwarte, kortgeknipte haar. Toen trok ze een joggingpak aan – want ze moest nodig een paar pondjes afvallen – en sjeesde de trap af. In de keuken, staande bij het aanrecht, at ze een schaaltje yoghurt en dronk vlug een kopje koffie. Madelief had haast en deed alles een tikje sneller dan ze eigenlijk zou willen. Dus rept ze zich naar de achtertuin en gilde over de ligusterhaag naar haar zoon: ‘Stij-hijn, ik ben we-heg!’

In licht verende tred begon ze aan haar dagelijkse rondje joggen. Ze rende naar de overkant van de straat om Balthasar Loere op te halen, die voor het eerst met haar meeinging. Met haar ring tikte ze op zijn keukenraam en wachtte dribbelend op de stoep tot hij naar buiten kwam. Op een drafsje renden ze naast elkaar het voetpad af en verdwenen om de hoek van de straat. Al na een halve kilometer duwde Balthasar z’n hand in zijn zij en probeerde de stekende pijn weg te drukken. Madelief hoorde hem kreunen en zag zijn verbeteren gezicht. Terwijl ze afkeurend naar zijn buikje keek, versnelde ze haar pas. Daar moeten nog ettelijke kilo’s vanaf, dacht Madelief, op z’n minst drie of vier of vijf. ‘Zullen we een sprintje trekken?’ daagde ze hem met een flirterige knipoog uit. Balthasar, die vrij korte benen had en een stuk kleiner was, liet zich niet kennen en spurte hijgend achter haar na.

Kort daarna werd Stieneke Kerwiel wakker. Ze nam op haar gemak een frisse douche, trok een fleurige bloemetjesjurk aan en ging naar de keuken. Neuriënd zette ze een pot thee. Daarna smeerde ze een stapel boterhammen die ze met dikke schijven worst en grote plakken kaas belegde. Ze deed alles in een mand, stopte er twee bananen bij en liep ermee naar de achtertuin.

‘Opstaan! Wakker worden! Ik heb iets lekkers meegebracht.’

Na enig gestommel stak Jannes zijn slaperige hoofd door het raam van de boomhut, Stijns verformfaaide gezicht verscheen er vlak achter.

‘Goedemorgen, goed geslapen?’ begroette Stieneke hen opgewekt. Stijn pakte het touw, duwde Jannes een eindje opzij en liet het naar beneden zakken.

‘Ik heb geen oog dichtgedaan,’ overdreef hij sikkeneurig. ‘De slaapmat is veel te dun, het lijkt wel of ik op een betonvloer heb gelegen.’ Stieneke knoopte het touw om het hengsel van de mand en keek hoe Stijn die ophees naar de hut. ‘Tsjonge, wat een ochtendhumeur,’ riep ze tegen hem. ‘Eet eerst je ontbijt maar eens op, dan kun je me alles vertellen. En Jannes, je kijkt zo sip, wat is er met jou aan de hand?’

‘Ik ben pas laat in slaap gevallen,’ jokte Jannes tegen zijn oma, zodat ze zich geen zorgen zou maken. ‘Stijn lag keihard te snurken.’

‘Ik?’ bromde Stijn ongelovig. ‘Nietes.’

‘Welles.’

‘Nietes.’

‘Welles.’

‘Liegbeest.’

‘Dan kruip je toch terug,’ riep Stieneke naar boven. ‘Het is zaterdag vandaag. Ik ben sowieso niet thuis, ik ga met de fiets naar het dorp om boodschappen te halen.’

Terwijl Jannes en Stijn zich hongerig op het ontbijt stortten, droogde Stieneke de tuinstoel af en schoof er een in de zon. Ze dronk nog een kop thee en ging in gedachten het boodschappenlijstje na. Stieneke wilde die middag een vruchtentaart maken want ze kon fantastisch koken en bakken. Het meel was op en de boter; ze had eieren nodig en basterdsuiker, een liter slagroom, een paar citroenen, frambozen of bramen en een doosje blauwe bessen.

Een poosje later kwam Madelief terug van haar rondje joggen. Ze was alleen. Haastig nam ze een douche, wrong zich in een spijkerbroek en knoopte haar blouse scheef dicht omdat ze bij het verkeerde knoopsgat was begonnen. Daarna stiftte ze haar lippen knalrood en wurmde haar voeten in twee pumps met hoge hakken. Voordat ze in haar auto stapte en naar ‘Het Boekwinkeltje’ reed, liep ze naar de ligusterhaag en kroop door een groot, peervormig gat naar de achtertuin van haar buurvrouw.

‘Goedemorgen, Madelief.’

‘Dag Stieneke, is mijn zoon al wakker?’

‘Jazeker, hij heeft net mijn mand omhoog gehesen en die eet hij nu met Jannes leeg.’

Madelief ging op de stoeprand zitten en schopte een kiezelsteentje weg.

‘Fijn, dan kan ik intussen mijn hart bij je luchten, want ik moet éven mijn frustratie kwijt voor ik naar mijn werk ga.’

‘Voor je losbrandt, loop ik eerst de keuken in en haal de pot thee van het aanrecht,’ zei Stieneke. Ze stond op, kwam met het dienblad terug, schonk een kopje in en zette dat naast haar buurvrouw op de stoep.

Madelief wierp haar een dankbare blik toe, slurpte een paar slokjes thee naar binnen en was klaar om haar gal te spuwen. ‘Ik heb maanden moeten zeuren,’ begon ze mopperend, ‘en vanmorgen was het dan zover: Balt wilde joggen. Maar wat wérd het een fiasco. Die man heeft geen conditie, halverwege de route plofte hij neer op een bank en hijgde alsof hij de marathon had gelopen. Zijn shirt was drijfnat en zijn kop leek op een rode biljartbal waar lange sliertjes vet haar op waren geplakt.’

‘Ja, hij moet nodig naar de kapper,’ beaamde Stieneke.

‘Bah!’ Madelief trok een vies gezicht en draaide geërgerd met haar pump een kuiltje in het zand. ‘En je snapt het, binnen de kortste keren hadden we hooglopende ruzie. Midden op straat. Te gênant voor woorden. Balt vond het tempo te hoog en kuierde op zijn dooie akkertje naar huis.’

Stieneke glimlachte toegeeflijk. ‘Ach, hij is nou eenmaal geen jogger.’

‘Maar ik doe zoveel moeite voor een mooi figuur,’ ratelde Madelief klagend. ‘En Balthasar gooit na een halve kilometer de handdoek al in de ring. Ik kon me niet meer beheersen, werd onredelijk en slingerde de gemeenste dingen naar zijn hoofd. Wil je horen wat ik er allemaal uitkraamde?’

‘Nou, nee, niet per se,’ zei Stieneke wijselijk. ‘Ik geloof je zo ook wel.’ Madelief negeerde haar buurvrouw, nam nog een slok thee en ratelde verder. ‘Balt, je hebt de conditie van een ouwe man,’ zei ze snibbend. ‘Dóe er iets aan. Ga op dieet, er zit te veel spek aan je pens. Knip die slierten eraf, scheer die kop van je kaal. Balt, ik schaam me dood. Eén keer raden met wie ik liever romantisch uit eten ga? Met een lui, moddervet varken of met een stoere, knappe vent!’

Stieneke verslikte zich en morste enkele spetters thee op haar bloemetjesjurk.

Madelief zag het niet eens. 'Waarom?' zuchtte ze theatraal. 'Waarom trek ik toch steeds de slappelingen aan? Waarom komen alleen zulke mannen op mijn pad? Stijns vader is er ook zo een. Zodra hij hoorde dat ik zwanger was, werd-ie verliefd op de lellebel-van-kantoor en heeft-ie zijn koffers gepakt. Die lapzwan zit al jaren bij die tiep-tut-van-um en heeft me nog nooit een rooie cent betaald. En ik sta me zeven dagen per week uit de naad te werken en voed in mijn eentje een puber op.'

'Alsjeblieft Madelief, laat die oude koeien in de sloot,' onderbrak Stieneke haar buurvrouw. 'Je maakt het probleem veel groter dan het is. Bied je excuses aan en ga vanavond gezellig met Balthasar naar de bioscoop, er draait vast een leuke film.'

'Wat? Nou, nee, hoezo?' wimpelde Madelief het voorstel af.

Stieneke haalde luchtig haar schouders op. 'Denk erover na. Stijn kan hier blijven, ik kook wat lekkers voor de jongens en als het te laat wordt, slapen ze gewoon weer in de boomhut.'

'Eh... ik bel je vanmiddag,' beloofde Madelief peinzend. 'Ik moet nu naar mijn werk, maar voordat ik vertrek, zeg ik die brutale dondersteen van mij nog eventjes gedag.'

'Ja, het is een flapuit,' zei Stieneke, die het gloeiend met haar eens was.

Gedachteloos veegde Madelief een paar piekjes achter haar oor. 'Ach, wat wil je, Stijn is een echte puber. 's Morgens staat hij uren voor de spiegel om een puistje uit te knippen of zijn haar vol gel te smeren. Ook groeit hij uit al zijn kleren en torent hij met dat lange, slungelige lijf bijna een kop boven me uit.'

'Over enkele jaren zijn ze het huis uit en wonen ze op kamers,' zei Stieneke ietwat treurig.

Madelief stond op en liep naar de ladder bij de appelboom.

'Stij-hijn!' riep ze tussen het gebladerte door naar boven. 'Vandaag ben ik eerder thuis omdat de winkel om vijf uur sluit.'

Stijn stak zijn hoofd door het raam naar buiten. 'Ja mam, dat weet ik,' riep hij zwaaiend. 'Da-haag, tot vanavond.'

Madelief wierp een kushandje naar haar zoon, bedankte haar buurvrouw buurvrouw voor het praatje en liep naar haar auto. Ze stapte in, toeterde en scheurde daarna haastig de Keitjesweg uit.

Stieneke zette de kopjes op het dienblad, ging naar de keuken en kwam terug met een grote boodschappentas. Juist toen ze haar fiets uit de schuur wilde halen, stiefelde Balthasar met driftige passen de achtertuin in. Stieneke bleef op de stoep staan en begroette hem met een weifelend knikje. 'Buurman, is er iets loos, je kijkt zo bedrukt.' 'Ik heb ruzie gehad met Madelief,' viel die meteen met de deur in huis. 'Ditmaal ging ze te ver en heeft ze op mijn ziel getrapt.'

'Ja, Madelief heeft een scherpe tong,' gaf Stieneke onmiddellijk toe. 'Ze is een pittige tante en neemt geen blad voor de mond, maar ze bedoelt het niet verkeerd.'

'Vertel mij wat, mijn hele dag is bedorven,' mopperde Balthasar uit zijn humeur.

'Ik was eigenlijk naar de supermarkt op weg,' zei Stieneke, terwijl ze de boodschappentas over de leuning van de tuinstoel liet vallen. 'Ik wilde voor de jongens een schaal poffertjes bakken en een vruchtentaart maken. Maar... eh... ga rustig zitten, die boodschappen kunnen wel wachten.'

Balthasar knikte opgetogen en volgde haar de keuken in.

'Stelletje bofkonten,' zei hij met een plagerige klank in zijn stem. 'Je verwent ze veel te veel.'

Stieneke draaide de kraan dicht en zette de ketel op het gasfornuis. 'Je kent me toch, een beetje vertroetelen kan heus geen kwaad. Janne is mijn oogappel en Stijn is hier kind aan huis. Sinds ze in de luiers poepten, spelen ze samen en zijn het de dikste vrienden.'

Balthasar gniffelde om de grap, maakte de koektrommel open en viste een bokkenpootje eruit.

'Ach, ik heb tenslotte maar één kleinkind,' zei Stieneke op een verdedigende toon. 'En als ik die ronde toet van hem zie en in die hemelsblauwe ogen van hem kijk, smelt mijn hart en ben ik verkocht.' Balthasar klemde het bokkenpootje tussen zijn tanden en beet de helft ervan af.

'Dat hart van jou is zo groot, daar past de hele wereld in,' spotte hij met volle mond.

Stieneke haalde de deksel van de theepot en spoelde hem om met heet water. 'Toe, toe, wat een compliment,' zei ze verlegen. 'Ik heb simpelweg geboft, mijn kleinzoon is een geweldig kind en ik hou zielsveel van de schat.'

'Nou, heel anders dan Stijn,' zei Balthasar, terwijl hij zijn armen